KLAVIR

Osnovna šola Livade Izola

Projektna naloga iz predmeta računalništvo

Učenec: Žiga Remec

Učitelj: Dejan Bogdanov

Šol. Leto in kraj: 2016/2017, Izola

Kazalo vsebine

1.UVOD 3

2.ZGODOVINA KLAVIRJA 3

3.SESTAVA KLAVIRJA 4

4.DELI KLAVIRJA 4

5.PEDALI 4

6.DELOVANJE MEHANIZMA 5

7.IZGLED 7

8.DELITEV 7

8.1 Koncertni klavir 7

8.2 Pianino 7

9.VZDRŽEVANJE 8

11.ZAKLJUČEK 10

KAZALO SLIK: 10

VIRI: 11

1.Uvod

Za klavir sem se odločil, ker mi je ta inštrument najbolj všeč in ga tudi sam igram in o njem že veliko vem ter bi to znanje delil tudi z vami. Preglejte in uživajte v moji projektni nalogi in zagotovo se boste naučili nekaj novega.

Slika 1:klavir

2.Zgodovina klavirja

Klavir je glasbilo s tipkami. Od 18. stoletja naprej je eden najbolj razširjenih glasbil. Razvil se je iz čembala, spineta in njima podobnih glasbenih instrumentov. Manjši klavir, pri katerem so strune obrnjene vertikalno, se imenuje pianino.

Za koncertni klavir obstaja tudi nemški izraz Flügel, (ker spominja na krilo, perut).

3.Sestava klavirja

Vsak klavir ima 88 tipk, nekateri pa tudi 92. Bele tipke so za naravne tone, črne tipke pa so za zvišane ali znižane tone. Tipkovnico delimo na sedem oktav. Tipke na levi strani so za nižje oz. basovske tone, tipke na desni pa za visoke tone. Običajno basovske tone igramo z levo roko in višje tone z desno.

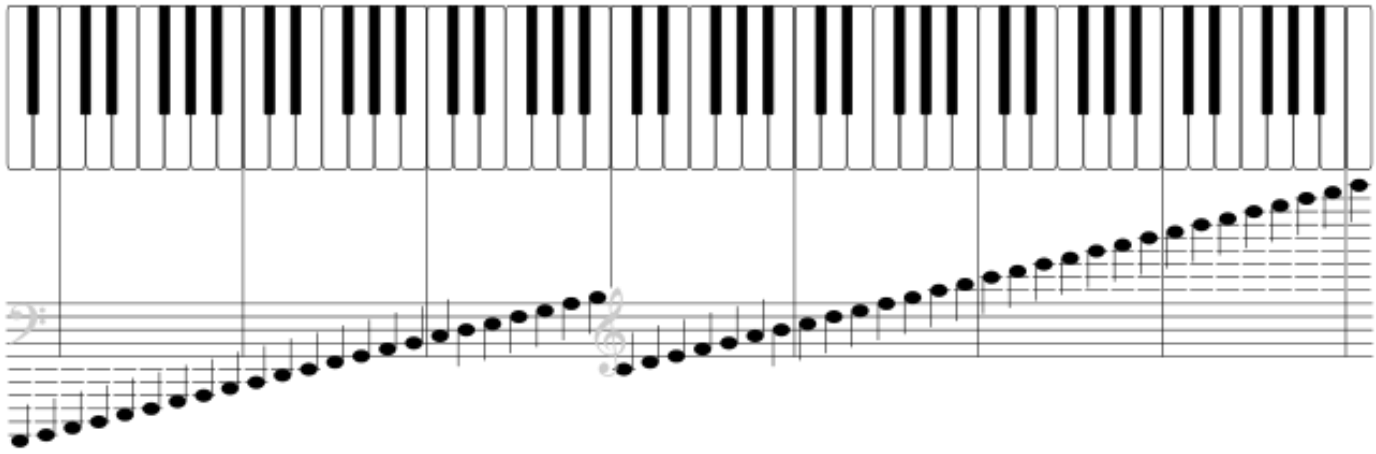

Slika 3:notno črtovje in toni

4.Deli klavirja

1) Litoželezni okvir nad uglaševalno ploščo
2) Sprednji pokrov
3) Kapodaster
4) Dušilci
5) Pokrov veliki
6) Vzvodi dušilcev
7) Mehanizem desnega pedala
8) Pedali: 3
9) Zatiči za pritrditev strun
10) Litoželezni okvir zadaj
11) Resonančna plošča
12) Strune

5.Pedali

Pomemben del vsakega klavirja so tudi pedali. Z držali so nameščeni pravokotno pod tipkovnico čisto pri tleh. S posebnim mehanizmom so povezani s strunami. Navadno imajo klavirji od dva do tri pedale. Najbolj levi je piano pedal ali una corda. Ko ga pritisnemo, zamakne kladivca tako, da udarjajo na le dve ali eno struno. Zvok postane tako precej tišji oz. zadušen. Najbolj desni pedal imenujemo forte pedal. Ob pritisku nanj odmakne vse dušilce od strun, tako da le-te zvenijo polnejše in dlje. Običajno ga uporabljamo pri zadrževanju akordov

ali povezovanju tonov. Pri njegovi uporabi pa moramo biti precej previdni, da harmonij ne mešamo med sabo. Srednji pedal ali zadrževalni pedal se navadno pojavlja le pri koncertnih klavirjih. Deluje podobno kot forte pedal. Ko pritisnemo na tipko, lahko s tem pedalom njen ton obdržimo, ne da bi se mešal z ostalimi toni. Pedal namreč zadrži le dušilce že pritisnjenih tipk.

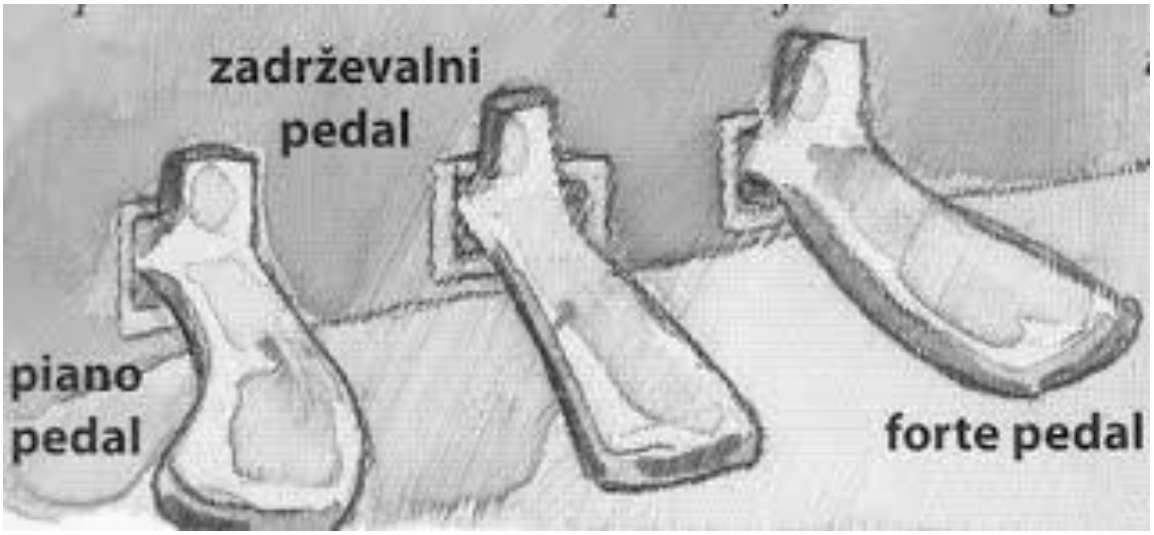

Slika 5:pedali

6.Delovanje mehanizma

Ko pritisnemo tipko, se zgani zapleten sistem vzvodov. Ti povzročijo dvig kladivca obloženega s klobučevino. Kladivce mora za vsak pritisk na tipko samo enkrat udariti ob struno. Ko kladivce ob struno udari, se vzvodi sprostijo v trenutku, ko tipko spustimo. Takrat se kladivce vrne na svoje mesto, na struno pa pritisne dušilec ter jo utiša.

Če želimo na klavirju zaigrati glasnejši ton, na tipko samo močneje udarimo, posledično na struno močneje udari tudi kladivce. Če želimo zaigrati daljši ton, tipko držimo pritisnjeno več časa. Kladivce sicer ob struno udari samo enkrat, a dušilec zvoka ne prekine, dokler tipke ne spustimo.

Strune so različno debele in množične. Na tipke za nižje tone, na levem delu tipkovnice, na vsako tipko pride le ena struna, ojačana z bakreno žico. Čim bolj na desno se po tipkovnici premikamo, višji so toni ter žice so tanjše in številčnejše. Najvišji toni imajo tako zelo tanke strune, vendar so za vsako tipko napeljane tri strune.

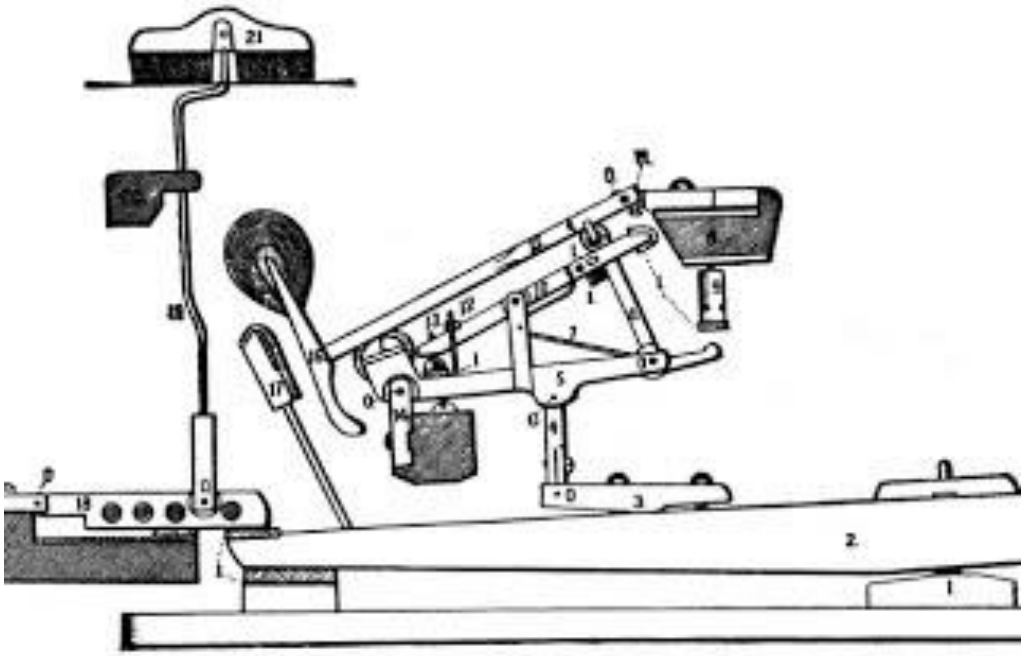

ACTION OF THE GRAND PIANO

Slika 9:mehanizem pedalov

Slika 7:tolkalca

7.Izgled

Klavir je v nekaterih pogledih zelo podoben čembalu, a hkrati povsem različen. Podobnosti med instrumentoma je mogoče opaziti v postavitvi tipk na sprednji strani ter v dolgem ohišju za njimi, v katerem so pod pokrovom spravljene strune, napete pravokotno na tipkovnico. Ogrodje je postavljeno na noge. Oba instrumenta prav tako igramo sede.

8.Delitev

8.1 Koncertni klavir

Koncertni klavir je najbrž najbolj poznana oblika klavirja. Delimo ga na njegovo dolžino. Pravi koncertni klavir je dolg 290 cm, salonski klavir je dolg do 250 cm, najmanjši oz. kratki klavir pa je dolg 180 cm. Vsi imajo strune napeljane vodoravno. Take klavirje se navadno uporablja za koncerte, kar nam pove že ime ter v snemalnih studiih, saj imajo vsi toni zelo kvaliteten zvok. Klavirji z ležečimi strunami so uporabljeni tudi v glasbenih šolah za učenje klavirja, le redko kdo pa ima koncertni klavir doma. So namreč izjemno dragi in zavzamejo veliko prostora.

8.2 Pianino

Glavna razlika, ki loči pianino od koncertnega klavirja, so pravokotno na tipkovnico napeljane strune. Pianino je bil na začetku klavir z pokončnim resonančnim dnom, šele kasneje so trup spustili. Težavo s strunami so rešili z iznajdbo križno-strunskega sistema, pri katerem se poševne basovske strune križajo s krajšimi navpičnimi.

Slika 11:koncertni klavir in pianino

9.Vzdrževanje

Klavir se nam zdi zaradi velikosti precej neuničljiv, a zanj moramo prav tako skrbeti. Paziti moramo, da se v njegovi notranjosti ne nabira prah ali vlaga. Oboje lahko namreč poškoduje mehanizem in posledično uniči zvok. Prav tako moramo klavir redno uglaševati, ker je precej občutljiv na temperaturne spremembe. Še posebej moramo biti pazljivi pri selitvi instrumenta in najeti za to usposobljene ljudi.

Slika 13:strune koncertnega klavirja

10.Znani klavirski skladatelji, njihova dela in njihove zanimivosti

Bach

Johan Sebastian Bach (1685 – 1750), nemškega rodu, je verjetno najpomembnejši baročni skladatelj. Pisal je večinoma cerkvena dela, za klavir pa je napisal delo "Dobro uglašeni klavir", zbirko 24 preludijev in fug v vseh tonovskih načinih. Bil je tudi prvi, ki je napisal koncert za čembalo in orkester.

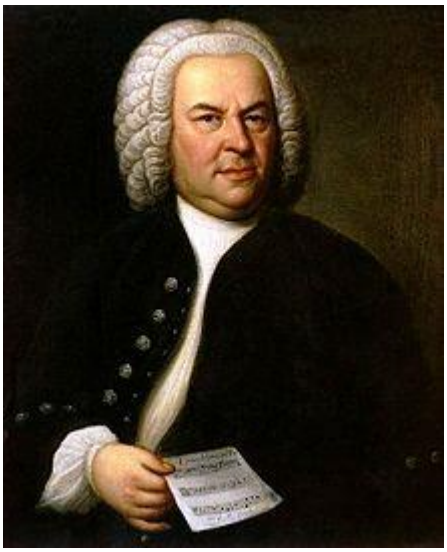

Slika 15:Johan Sebastian Bach

Haydn

Joseph Haydn (1732 – 1809), prav tako avstrijski skladatelj, je za klavir pomemben predvsem zaradi svojih optimističnih in humorističnih sonat.

Mozart

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 – 1791), avstrijski čudežni deček, ki je kljub rani smrti pri 35 letih, k glasbi doprinesel neverjetno veliko na vseh področjih. Za klavir je napisal 16 koncertov in mnogo sonat.

Slika 17:Wolfgang Amadeus Mozart

Beethoven

Ludwig van Beethoven (1770 – 1827), nemški skladatelj, Haydnov učenec, se je v plemiških krogih najprej uveljavil kot spreten glasbenik. Sčasoma je začel tudi skladati in v zadnjih letih svojega življenja, kljub gluhosti, napovedal začetek romantike. Znan je predvsem zaradi svojih svetovno znanih devetih simfonij. Za klavir je pisal predvsem koncerte, sonate krajše skladbe kot na primer Za Elizo.

Chopin

Friderik Chopin (1810 – 1849), poljski skladatelj, je kljub neprestanim boleznim zaslovel kot odličen pianist in klavirski skladatelj. Za ta instrument s tipkami, ki se je v obdobju romantike že populariziral, je ustvaril nešteto klavirskih miniatur, ki s svojo virtuoznostjo in čutnostjo še danes veljajo za vrhunske in neponovljive.

Debussy

Claude Debussy (1862 – 1918) je najbolj znan francoski impresionist. Njegove skladbe so s svojo nežnostjo in izpovednostjo izrazile utrip takratnega novega obdobja in predvojnega časa.

Slika 19:Claude Debussy

11.Zaključek

Upam, da ste izvedeli nekaj novega, saj sem se tudi jaz nekaj novega naučil in sem zelo užival med izdelovanjem te projektne naloge.

KAZALO SLIK:

Slika 1:klavir 3
Slika 2:notno črtovje in toni 4
Slika 3:pedali 5
Slika 4:mehanizem pedalov..... 6
Slika 5:tolkalca..... 6
Slika 6:koncertni klavir in pianino..... 7
Slika 7:strune koncertnega klavirja..... 8
Slika 8:Johan Sebastian Bach..... 8
Slika 9:Wolfgang Amadeus Mozart..... 9
Slika 10:Claude Debussy..... 10

VIRI:

https://sites.google.com/site/seminarskanalogaklavir/klavirska-glasba/skladatelji

https://sites.google.com/site/seminarskanalogaklavir/klavir

https://sl.wikipedia.org/wiki/Klavir